

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหา
สิ่งแวดล้อมในตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน นางถนอมจิต กัญหาสูตร

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ ดร. อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นหัวหน้าครัวเรือนใน 12 หมู่บ้านของชุมชนตำบลบ้านกลาง จำนวน 1,817 ครัวเรือน สุ่มตัวอย่างจากหมู่บ้านใกล้และไกลจากนิคมอุตสาหกรรมลำพูน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 320 ครัวเรือน ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบมีระบบจากแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจสังคม ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมจัดการขยะจากครัวเรือน ระดับการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนและระดับการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Chi – square test) สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 60 และเห็นได้ว่าระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดที่ระดับประถมศึกษา และส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย ซึ่งรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท

ระดับการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน เช่น มลพิษทางอากาศ น้ำเสียจากแหล่งอุตสาหกรรม น้ำเสียจากแหล่งที่อยู่อาศัยและขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

ระดับการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนพบว่า ในภาพรวมหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมพอสมควร แต่ในขั้นตอนค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาหัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมน้อย ส่วนในขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล หัวหน้าครัวเรือนมีส่วนร่วมพอสมควร

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชน

ปัจจัยภายใน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิฐานะ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งในกลุ่มสหกรณ์ ตำแหน่งในกลุ่มออมทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตำแหน่งในกลุ่มแม่บ้าน ตำแหน่งกรรมการหมู่บ้าน ตำแหน่งในกลุ่มเกษตรกรเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

Independent Study Title Participation of the Household Leaders in the Environmental Problem Management in Ban Klang Sub – district, Mueang District, Lamphun Province

Author Mrs. Thanomjit Kantasoot

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat

ABSTRACT

The objective of this research was to study the participation level of the household leaders in the Environmental problem management in Ban Klang Sub-district, Muang Lamphun Province. The systematic random sampling technique was applied with ratio system to select 320 samples the population in 12 villages surround the Northern Industrial Estate on a short and long distance basis. Data were collected by the use of a set of questionnaires with the household leader samples and interviewing format with the village leaders who had been selected as the key informants. The collected data were then analysed by the application of SPSS program for Windows, using frequency distribution, percentage, means, standard deviation, Chi-square, Pearson Coefficient Correlation, and descriptive analysis.

The results of the study were as follows:

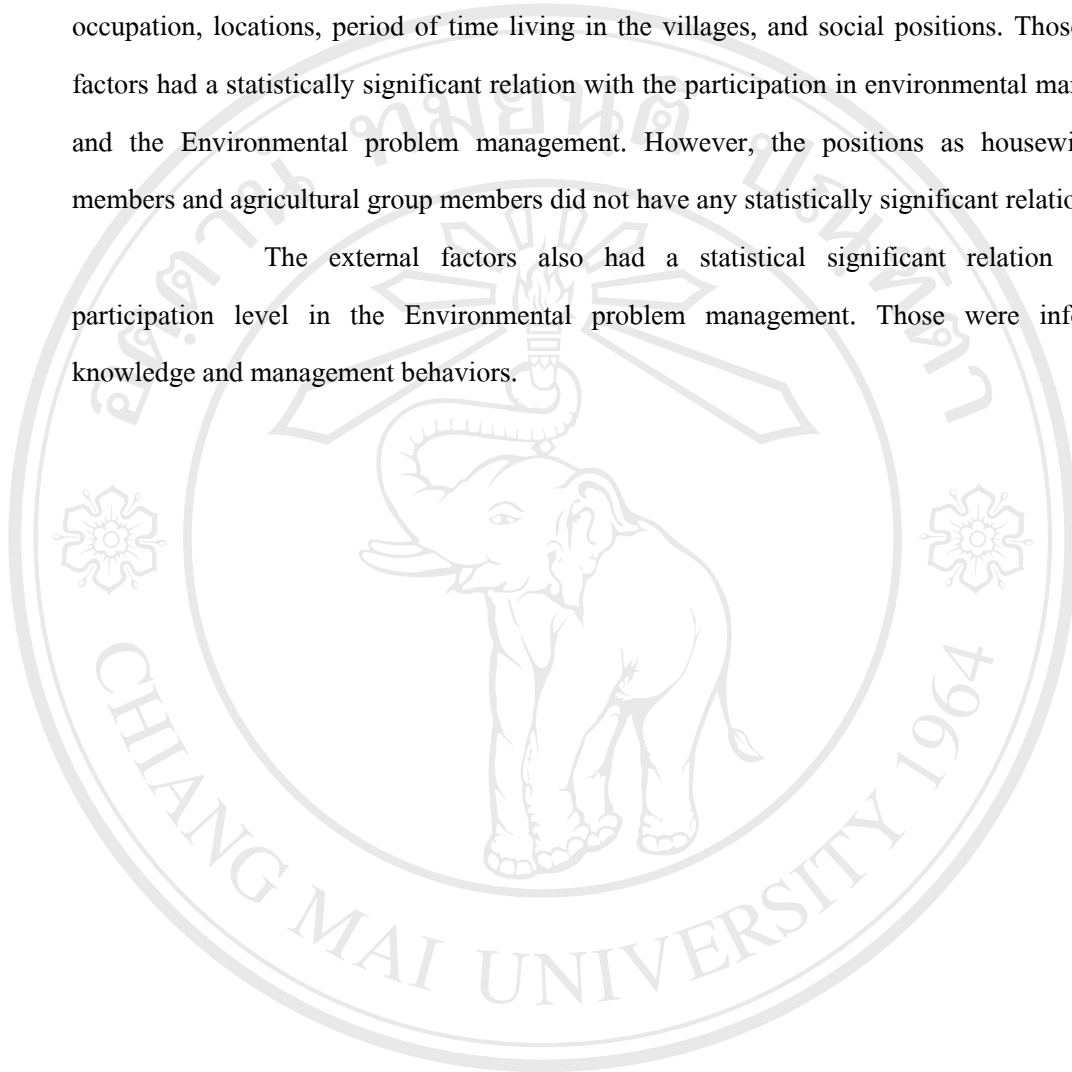
Most of the samples were males, age between 41-60 years old with the majority of primary education level. Most of them were merchants, with the average income of 15,000 baht annually.

The perception level of the samples toward the environmental seriousness was found rather low on the following matters. Those were air and water pollution, particularly the water pollution originated from households, industrial area and waste management.

The participation of the household leaders in the Environmental problem management was found at a moderate level. However, they had less level of participation in the problem solution procedures, but at a moderate level for planning, implementation, benefit sharing and evaluation.

The factors relating to the participation level of the samples could be elaborated into the internal and external factors. The internal factors consisted of age, educational level, occupation, locations, period of time living in the villages, and social positions. Those internal factors had a statistically significant relation with the participation in environmental management and the Environmental problem management. However, the positions as housewife group members and agricultural group members did not have any statistically significant relation at all.

The external factors also had a statistical significant relation with the participation level in the Environmental problem management. Those were information, knowledge and management behaviors.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved